COBISS®

Kooperativni online bibliografski sistem in servisi

COBISS3/Nabava

V6.1-02

Priročnik za uporabnike

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

IZUM®

© IZUM, 2014

COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, IZUM so zaščitene znamke v lasti javnega zavoda IZUM.

Oracle in Java sta zaščiteni blagovni znamki družbe Oracle Corp. ali njenih lastniško povezanih družb.

Druge uporabljene blagovne znamke pripadajo njihovim lastnikom.

Priročnik vključuje vse dopolnitve od izdaje prve verzije tiskanega priročnika v oktobru 2001 do danes. Vsebina je usklajena z delovanjem programske opreme COBISS3, V6.1-02, in velja tudi za vse nadaljnje verzije programske opreme do preklica ali do objave nove elektronske verzije priročnika.

© IZUM, zadnje spremembe vsebine: december 2014

ISSN 1855-5519

KAZALO VSEBINE

PREDGOVOR PREDGOVOR-1

O NAVODILIH ..... O NAVODILIH-1

1 UVOD 1-1

2 DOLOČANJE GRADIVA 2-1
2.1 Povezava med gradivom in bibliografskim zapisom 2.1-1
2.1.1 Prevzem zapisa iz vzajemne baze podatkov v lokalno 2.1-1
2.1.2 Prikaz v formatu COMARC 2.1-2
2.2 Vnos gradiva 2.2-1
2.2.1 Prenos bibliografskih podatkov iz vzajemne baze podatkov 2.2-2
2.2.2 Prenos bibliografskih podatkov iz izbranih katalogov drugih tujih knjižnic 2.2-2
2.3 Spreminjanje povezave podatkov o zalogi z bibliografskim zapisom 2.3-1
2.4 Brisanje gradiva 2.4-1

3 NAKUP GRADIVA 3-1
3.1 Izbor za naročanje gradiva 3.1-1
3.1.1 Vnos predloga 3.1-1
3.1.2 Obdelava predloga 3.1-2
3.1.2.1 Odobritev predloga 3.1-2
3.1.2.2 Zavrnitev predloga in druge spremembe statusa predloga 3.1-2
3.1.3 Brisanje predloga 3.1-3
3.2 Naročanje gradiva 3.2-1
3.2.1 Priprava naročila 3.2-1
3.2.1.1 Vnos splošnih podatkov 3.2-2
3.2.1.2 Vnos postavke 3.2-4
3.2.1.2.1 Vnos izvodov in skladov 3.2-5
3.2.1.2.2 Določitev predlagatelja 3.2-6
3.2.1.2.3 Izračuni zneskov in preračun cen v domačo valuto 3.2-7
3.2.2 Dodajanje postavke v naročilo 3.2-8
3.2.3 Dodajanje več postavk v naročilo po izbrani predlogi 3.2-8
3.2.4 Priprava naročila na osnovi gradiva 3.2-9
3.2.5 Prenos postavke v drugo naročilo 3.2-10
3.2.6 Prikaz razdelitve zneska neizstavljenih naročil po skladih 3.2-10
3.2.7 Brisanje naročila 3.2-11
3.2.8 Izstavitev in pošiljanje naročila 3.2-11
3.2.8.1 Izstavitev in pošiljanje naročila z ogledno dobavnico 3.2-13
3.2.8.2 Pošiljanje EDI-naročila 3.2-13
3.2.9 Dodajanje postavke za prilogo 3.2-14
3.2.10 Razdelitev postavke naročila na dve postavki in prenos zaloge 3.2-14
3.2.11 Naročanje monografskih publikacij v več kosih 3.2-14
3.2.11.1 Zaključitev prejemanja monografske publikacije v več kosih 3.2-15
3.2.11.2 Sprememba statusa pri postavki naročila 3.2-16

3.2.11.3 Sprememba vrste gradiva ... 3.2-16
3.2.12 Naročanje posameznih enot knjižne zbirke ... 3.2-17
3.2.13 Preklic naročila ... 3.2-17
3.2.13.1 Priprava preklica naročila ... 3.2-18
3.2.13.2 Priprava preklica pri postavki naročila ... 3.2-19
3.2.13.3 Prenos postavke v drugo naročilo (prenaročilo) ... 3.2-20
3.2.13.4 Prenos postavk v drug preklic ... 3.2-21
3.2.13.5 Razveljavitev preklica pri postavki naročila ... 3.2-22
3.2.13.6 Evidentiranje razprodanega gradiva ... 3.2-22
3.2.13.7 Izstavitev in pošiljanje preklica naročila ... 3.2-23
3.2.14 Vnos dobaviteljevega obvestila ... 3.2-24
3.3 Predplačilo naročenega gradiva ... 3.3-1
3.3.1 Vnos avansa ... 3.3-1
3.3.1.1 Vnos splošnih podatkov ... 3.3-2
3.3.1.2 Vnos postavke ... 3.3-2
3.3.2 Zaključitev avansa ... 3.3-3
3.3.3 Evidentiranje pošiljanja avansa v računovodstvo ... 3.3-4
3.3.4 Vnos plačila avansa ... 3.3-4
3.3.5 Hkratna zaključitev avansa, vpis pošiljanja v računovodstvo in vpis plačila avansa ... 3.3-5
3.3.6 Sprememba statusa avansa ... 3.3-5
3.3.6.1 Sprememba pošiljanja avansa v računovodstvo ... 3.3-6
3.3.6.2 Sprememba plačila avansa ... 3.3-6
3.4 Prejem naročenega gradiva ... 3.4-1
3.4.1 Vnos dobavnice ... 3.4-1
3.4.1.1 Vnos splošnih podatkov ... 3.4-2
3.4.1.2 Vnos postavke ... 3.4-3
3.4.1.2.1 Inventarizacija izvodov in zaključitev postavke dobavnice ... 3.4-4
3.4.2 Vnos dobavnice in računa hkrati ... 3.4-5
3.4.3 Brisanje dobavnice ... 3.4-5
3.4.4 Zaključitev dobavnice ... 3.4-6
3.4.5 Zaključitev postavke dobavnice ... 3.4-7
3.4.5.1 Brisanje prejema pri postavki dobavnice ... 3.4-8
3.4.6 Obvestilo predlagatelju o prispelem gradivu ... 3.4-9
3.4.7 Razdelitev dobavnice na dve dobavnici ... 3.4-9
3.4.8 Oblikovanje kompletov in izpis nalepk ... 3.4-9
3.4.8.1 Brisanje ali sprememba statusa pri enotah kompleta ... 3.4-10
3.5 Plačilo prejetega gradiva ... 3.5-1
3.5.1 Vnos računa ... 3.5-1
3.5.1.1 Vnos splošnih podatkov ... 3.5-2
3.5.1.2 Vnos postavke ... 3.5-3
3.5.1.3 Vnos posrednih stroškov nabave ... 3.5-4
3.5.2 Razdelitev postavke dobavnice ali računa na dve postavki ... 3.5-5
3.5.3 Dodajanje dobavnice v račun ... 3.5-5
3.5.4 Odstranjevanje dobavnice iz računa ... 3.5-6
3.5.5 Zaključitev računa ... 3.5-6
3.5.6 Evidentiranje pošiljanja računa v računovodstvo ... 3.5-7
3.5.6.1 Izvoz računa v računovodski sistem ... 3.5-7
3.5.7 Vnos plačila računa ... 3.5-7
3.5.8 Hkratna zaključitev računa, vpis pošiljanja v računovodstvo in vpis plačila računa ... 3.5-9

 © IZUM, december 2014

PREDGOVOR

COBISS3 je ime za tretjo generacijo programske opreme, ki jo je IZUM razvil za potrebe delovanja sistema COBISS. Prva generacija programske opreme se je imenovala ATLASS, tej je sledila programska oprema z enakim imenom kot sistem COBISS (zdaj imenovana COBISS2), najnovejša pa je programska oprema COBISS3, razvita na osnovi objektne tehnologije.

Z novo zasnovo so bila v proces razvoja programske opreme COBISS3 vključena nova orodja za objektno analizo, načrtovanje, izvedbo in upravljanje s konfiguracijami.

Ena od arhitekturnih značilnosti programske opreme COBISS3 je njena tridelna zasnova: uporabniški vmesnik, poslovna logika in baza podatkov. Vse troje povezuje objektni model RMI (*Remote Method Invocation*), za baze podatkov pa se uporablja Oracle.

Programska oprema COBISS3 je razvita v javi, ki je več kot samo programski jezik, saj omogoča, da omenjena programska oprema deluje v različnih okoljih:

- uporabniški vmesnik (Windows 98/Windows 7/ME/2000/XP/Vista, Linux, Mac)
- poslovna logika (Windows 2000/XP, Linux)
- baza podatkov (Windows 2000/XP, Linux)

Programska oprema COBISS3 vsebuje devet segmentov:

- COBISS3/Katalogizacija
- COBISS3/Nabava
- COBISS3/Serijske publikacije
- COBISS3/Elektronski viri
- COBISS3/Zaloga
- COBISS3/Izposoja
- COBISS3/Medknjižnična izposoja
- COBISS3/Izpisi
- COBISS3/Upravljanje aplikacij

COBISS3/Katalogizacija je osrednji segment programske opreme COBISS3, ki podpira vzajemno katalogizacijo v okviru kooperativnega online bibliografskega sistema in servisov COBISS. Omogoča izvajanje postopkov pri delu z bibliografskimi in normativnimi zapisi v različnih bazah podatkov:

iskanje in pregledovanje zapisov, kreiranje in urejanje zapisov, prevzemanje zapisov iz COBIB-a in raznih tujih baz podatkov, razreševanje podvojenih zapisov, razreševanje lokalnih bibliografskih zapisov ter razdruževanje normativnih zapisov. Vse postopke obdelave bibliografskih virov in tudi postopke pri delu z normativnimi zapisi izvajamo v enotnem vmesniku za katalogizacijo.

COBISS3/Nabava je segment, ki omogoča knjižnicam avtomatizacijo naslednjih postopkov pridobivanja monografskih publikacij: nakup gradiva, ki vključuje izbor za naročanje gradiva, naročanje gradiva, predplačilo naročenega gradiva, prejem naročenega gradiva in plačilo prejetega gradiva; prejem gradiva iz zamene in pošiljanje gradiva v zameno; prejem in pošiljanje obveznih izvodov, prejem darovanega gradiva in evidentiranje drugih načinov prejema gradiva; reklamiranje nedospelega gradiva, prejetega gradiva, prejetega dokumenta za plačilo avansa in prejetega računa; vzdrževanje podatkov o partnerjih in skladih ter nastavitev števcev.

COBISS3/Serijske publikacije je segment, ki omogoča avtomatizacijo naslednjih postopkov pridobivanja serijskih publikacij: nakup publikacij, ki vključuje izbor za naročanje publikacij, naročanje publikacij, odpoved naročila, predplačilo in plačilo publikacij; prejem publikacij iz zamene, obveznih izvodov in darov ter drugi načini prejema; vzdrževanje podatkov o vzorcih izhajanja ter izvajanje kontrole dotoka; pošiljanje publikacij v zamenjavo in pošiljanje obveznih izvodov; reklamiranje manjkajočih zvezkov, prejetega dokumenta za plačilo avansa in prejetega računa; vzdrževanje podatkov o partnerjih in skladih ter nastavitev števcev.

COBISS3/Elektronski viri je segment, ki omogoča knjižnicam avtomatizacijo naslednjih postopkov pridobivanja elektronskih virov: nakup paketov in licenc za samostojne elektronske vire, predplačilo in plačilo elektronskih virov, prejem obveznega izvoda elektronskih publikacij, povezavo s portali za izposojo e-knjig, vzdrževanje podatkov o partnerjih in skladih ter nastavitev števcev.

COBISS3/Zaloga je segment, ki vključuje naslednje postopke: dodajanje polj 996/997 in 998 ter vnos in spreminjanje podatkov v teh poljih, kopiranje podatkov v poljih 996/997, spreminjanje statusa v več poljih 996/997 v zapisu, spreminjanje podatkov v poljih 996/997 preko inventarnih številk ali številk za izposojo, razvrščanje polj 996/997 v zapisu, oblikovanje kompleta, izpis nalepk, inventarizacijo monografskih publikacij, odpis manjkajočih izvodov monografskih publikacij po inventuri. Pri vodenju zaloge serijskih publikacij je možna inventarizacija serijskih publikacij, priprava in urejanje vzorcev izhajanja, beleženje dotoka publikacij na osnovi vzorcev izhajanja, podpora pri postopkih vezave in razvezave zvezkov ter odpisov zvezkov in letnikov serijskih publikacij. Segment vključuje še naslednje postopke: kreiranje dodatnih lokalnih zapisov, prenos polj 996/997 iz enega bibliografskega zapisa v drugega, prikaz zapisov v formatu COMARC, pregled stanja izvodov v izposoji, izpis seznama novosti, nastavitve števcev za dodajanje inventarnih številk, tekočih številk v signaturi in številk za izposojo, prikaz seznama knjižnic, dopolnitev podatkov o gradivu z multimedijsko vsebino ter preverjanje in izbor izločenega knjižničnega gradiva.

COBISS3/Izposoja je segment, ki omogoča knjižnicam avtomatizacijo naslednjih postopkov: vpis in spremembo podatkov o članih, brisanje podatkov

o članu, spremembo številke izkaznice, izpis nalepke za člansko izkaznico, izposojo gradiva na dom ali v čitalnico, podaljšanje roka izposoje, spremembo datuma poteka, vračanje gradiva z možnostjo, da člana izberemo ali ne izberemo, rezervacije prostega in neprostega gradiva, vračanje gradiva z zadržkom, evidentiranje izgube gradiva, izpis zadolžnice za člana ter prenos podatkov iz referenčne baze podatkov o študentih. Za serijske publikacije je možno določiti stalne rezervacije in evidentirati kroženje posameznih zvezkov serijskih publikacij. V knjižnicah, ki imajo izposojo organizirano po oddelkih, je možno: ločeno voditi evidenco izposoje po oddelkih, medoddelčno izposoditi gradivo iz matičnega oddelka v gostiteljski oddelek, izposoditi dalje to gradivo članom v gostiteljskem oddelku, vrniti gradivo v katerem koli oddelku ter iskati gradivo po katalogu v posameznih oddelkih. Pri posameznih izvodih gradiva je za potrebe izposoje možen vpis opombe o izvodu, pri izposojenem gradivu pa še vpis začasne opombe. V lokalnem katalogu je možno poiskati gradivo ali posamezne izvode, pogledati bibliografske podatke in podatke o stanju zaloge ter dobiti informacijo, pri kom je gradivo izposojeno, če ni prosto. Podatke o vpisanih članih je možno iskati po različnih kriterijih in jih nato v obliki seznama izpisati tudi na tiskalnik. V knjižnicah, ki svojim članom zaračunavajo določene storitve, so možni postopki: vzdrževanje cenika, evidentiranje in poravnava terjatev, izpis računa, brisanje terjatev, storniranje poravnave terjatev, zaključitev blagajne in pregled blagajniških transakcij. Za člane, ki zamujajo z vračilom gradiva, je možno pripraviti in izpisati opomine. Knjižnicam je omogočeno spreminjanje vsebine obrazcev za opomine, časovnih parametrov izposoje, spreminjanje koledarja, kdaj je knjižnica odprta, spreminjanje nastavitev za elektronsko obveščanje članov, nastavitev omejitve števila izposojenih izvodov, števila podaljšanj in rezervacij, obdobja veljavnosti članstva za posamezne kategorije članov, spreminjanje naslova spletne strani s kontaktnimi podatki in obvestili v zvezi s servisom Moja knjižnica v COBISS/OPAC-u. Knjižnicam je omogočeno tudi izvajanje avtomatiziranih postopkov izposoje v oddelku potujoče knjižnice (v bibliobusu), uporaba RFID-knjigomata in RFID-čitalnika na izposojevalnem pultu.

COBISS3/Medknjižnična izposoja je segment, ki vključuje naslednje postopke: evidentiranje naročnikovega zahtevka za MI, rezervacijo gradiva domače knjižnice, naročanje gradiva pri dobavitelju ali v skladišču, evidentiranje prejema gradiva od dobavitelja ali iz skladišča, dobave gradiva naročniku, vračila gradiva naročnika in vračila gradiva dobavitelju ali v skladišče. Vključuje tudi pripravo in izstavitev računov za pravne osebe – partnerje, ki se pojavljajo kot naročniki ali plačniki opravljenih storitev, pripravo obvestil za naročnike in dobavitelje, vzdrževanje podatkov o partnerjih in ceniku ter nastavitev števcev.

COBISS3/Izpisi je segment, ki omogoča oblikovanje različnih vrst izpisov, kot so raznovrstni obrazci, poslovne listine, statistike ipd. Izpisi se pripravljajo na osnovi podatkov iz vseh segmentov programske opreme COBISS3. Pripravljene izpise lahko pošljemo na tiskalnik ali po e-pošti. Tipske izpise za posamezne segmente oblikujemo v IZUM-u.

COBISS3/Upravljanje aplikacij je segment, ki omogoča knjižnicam vzdrževanje podatkov o domači knjižnici in partnerjih ter vpogled v podatke o uporabnikih sistema.

Priročnik vključuje vse dopolnitve od izdaje prve verzije tiskanega priročnika do danes. Vsebina je usklajena z delovanjem trenutno veljavne verzije programske opreme COBISS3 in velja tudi za vse nadaljnje verzije programske opreme do preklica ali do objave nove elektronske verzije priročnika. Vsebina priročnika je shranjena na portalu **Izobraževanje** in dostopna z izbiro *E-priročniki*, neposredni dostop do vsebine na portalu pa je mogoč tudi iz menija **Pomoč** v programski opremi COBISS3.

Za lažje razumevanje delovanja programske opreme je v priročnik Osnovna navodila COBISS3 dodan slovar z definicijami uporabljenih izrazov.

Informacije in pomoč lahko dobite na sedežu nacionalnega centra COBISS, ki je odgovoren za sistem COBISS v vaši državi (kontaktni podatki so objavljeni na zadnji strani priročnika).

 © IZUM, december 2014